

14 Truster

14.1 Allmänt

Trustinstitutet är historiskt en mycket gammal anglo-saxisk företeelse, som går tillbaka till både korstågen och medeltiden. Trusten utgör en central del av den anglo-saxiska s.k. *equity-rätten* ("gå till kungs", ta bort vissa effekter av common law) och har sedan länge reglerats i engelsk rätt. Truster finns också i de övriga anglosaxiska common law-länderna USA, Canada, Australien och Nya Zeeland. Även i s.k. skatteparadis som t.ex. Jersey, Guernsey, Isle of man, Liechtenstein, Labuan Island och Bahamas finns trustlagstiftning.

I svensk rätt finns ingen reglering avseende truster. Trusten, vilken inte är någon person eller association i sig, kan i svensk rätt närmast jämföras med en stiftelse eller en familjestiftelse, men även med olika typer av förvaltarskap, samäganderätt eller tillskapad dold eller svävande äganderätt i egendom.

Haag-konventionen

Det finns en internationell reglering av trustinstitutet genom Haag-konventionen 1985 (*Convention on the Law applicable to Trusts and their Recognition*), som innehåller definitioner och fastställer regler om vilket lands lagstiftning som är tillämplig på trusten. Detta avtal har ratificerats av Cypern, Frankrike, Italien, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Storbritannien och USA, men inte av Sverige.

Romfördraget är enligt artikel 1.2 inte tillämpligt på truster. Däremot omfattas truster i engelsk rätt av *Statutory law, Common law och Equity law*. I *Statutory law* finns *Recognition of Trusts Act 1987*, vilken lag implementerar Haagkonventionen och även reglerar destinatärernas rättigheter, vilket inte görs i konventionen.

Olika rättsordningar kan gälla i olika länder, varför man bör ta del av respektive lands bestämmelser, föreliggande skatteavtal och bilaterala avtal samt praxis avseende truster.

14.2 Rättsverkningar i anglo-saxisk rätt

Trust

En *trust* bildas när någon person – fysisk eller juridisk – avsätter lös eller fast egendom eller rättigheter för något ändamål och

överlåter egendomen med besittningsrätt till annan person, *trustee*, vilken härigenom blir den lagliga (*the legal title holder*) ägaren (*trustee's legal ownership*) av egendomen, och som har uppdraget att förvalta egendomen. *Trustee's legal ownership* över egendomen innebär en rätt och en skyldighet att ta egendomen i besittning och förvalta denna på bästa sätt exempelvis genom att köpa, sälja, hyra ut, nyinvestera, underhålla egendomen samt driva in fordringar och betala skulder. Att ersätta den avsatta egendomen med annan egendom – surrogationsprincipen – kan ske så länge som ersättningsegendomen är identifierbar (*identifiable*). Trusteen ska alltså använda egendomen på bästa sätt eller i enlighet med avsättarens, *settlor's*, trusturkund (*trust-deed*) och ska tillgodose destinatärernas, (*beneficiaries*), intressen (*a fiduciary relationship*). Destinatärerna har endast en obligationsrätt (*a tie of equity*) gentemot trustee. Settlorn kan också överlämna anvisningar (*letter of wishes*) till trustee, vilka dock inte är bindande för denne. Settlorn kan även utse en *protector*, som har till uppgift att garantera att settlorns avsikter och instruktioner för trusten verkligen uppfylls och har vanligen också vetorätt i trustebesluten. Protectorn är således settlorns förlängda arm.

Trustee

Trustee får inte för egen räkning förbruka egendomen eller tillgodogöra sig denna på något sätt och avkastningen på egendomen tillhör destinatärerna. Kostnader förknippade med förvaltningen får tas ur egendomen eller avkastningen av denna. Den egendom som avsatts i trusten svarar inte för trustees gäld och destinatärerna har separationsrätt i trustees konkurs. Egendomen i trusten svarar inte heller för destinatärernas gäld och ingår således inte i deras konkurs.

En trust, som blivit rättsligt etablerad, är enligt engelsk rätt oåterkallelig (*irrevocable*). Skulle settlor förbehållit sig rätt att egendomen helt eller delvis kan återgå till honom, medför detta, dels att trusten blir en nullitet, dels att han ska inkomstbeskattas för all avkastning av egendomen och att även han ska förmögenhetsbeskattas.

En trust bildas genom en skriftlig överlåtelseförklaring i vilken specificeras ändamålet, egendomen och destinatärerna samt varaktigheten för trusten och dess egendom.

14.3 Olika typer av truster

Exempel på truster

Truster kan indelas i *expressed trusts (by act of the parties)*, dvs. truster som bildats av en stiftare skriftligt och där egendomen

överlämnats till trustee eller *implied* trust, som genom lag eller tillskapad av domstol eller av rättspraxis.

Implied trust består i sin tur av *resulting* och *constructive* samt *statutory* trust, vilka i och för sig är hänförliga till *private* trust.

Benefika truster indelas vanligen i *private* och *public/charitable* trust, vilka i princip motsvaras av familjestiftelser respektive allmännyttiga stiftelser. En viktig skillnad mellan dessa truster är att en public trust i princip är obegränsad i tiden när det gäller varaktighet och en private trust är tidsbegränsad till en period av 21 år utöver perioden av en eller flera personers liv och 80 år i fall av gåva efter år 1964. Denna tidsgräns kallas *the perpetuity period* eller *the trust period*.

En private trust där avkastningen ska läggas till kapitalet och senare utbetalas till en destinatär kallas *accumulation* trust. En private trust kan också indelas i en *discretionary* trust, *fixed* trust och i en *bare* trust. I en discretionary trust kan trustees bestämma när och till vem som utbetalningen av trustens egendom ska ske och det är även möjligt att lämna öppet vem eller vilka inom en förmånstagarkrets som ska erhålla förmåner och storleken av sådana förmåner. En fixed trust är en trust med individuellt bestämda förmånstagare, vilkas rätt till trustegendomen eller andel av denna är angiven i trusturkunden. Trusteen har i detta fall ingen möjlighet att handla självständigt utan måste följa trusturkunden. En bare trust är en trust där destinatären omedelbart har rätt till både avkastning och kapital.

Familjetrust

Det finns tre kategorier av truster som vanligen används som familjetruster:

1. *Bare trusts* där destinatären har en omedelbar rätt till både trustegendomens avkastning och kapital.
2. *Fixed trusts* där destinatärerna är individuellt bestämda personer och deras rätt till trustegendomen eller andel av denna, s.k. *fixed interest*, är angiven i trusturkunden. Trustee har här ingen möjlighet att själv avgöra till vem eller hur egendomen eller avkastningen ska fördelas, utan måste följa trusturkunden.
3. *Interest in possession trusts* där en eller flera identifierade destinatärer äger rätt endast till trustegendomens avkastning eller del därav men inte till dess kapital.
4. *Discretionary trusts* där trustförordnandet inte specificerar den tänkta destinatärens eller gruppen av destinatärers rätt till trustegendomen utan där trustee ges den diskretionära

rätten att bestämma på vilket sätt och vem som inom en definierbar krets ska komma i åtnjutande av trustegendomens avkastning och/eller kapital.

Truster där det föreligger en kombination av att trustees befogenheter är inskränkta genom letter of wishes eller genom en protectors befogenheter är långtgående eller att settlorn själv kan vara destinatär, brukar kallas *limbo trusts*. I sådana fall kan egendomen inte ha ansetts lämna settlorns förmögenhetssfär.

Truster utanför Storbritannien kallas *offshore trust* eller *nonresident trust*.

14.4 Problem för Sverige som non-trust land

I och med att Sverige saknar bestämmelser i intern skatterätt och inte har ratificerat Haagkonventionen 1985 uppstår skatterättsliga problem beträffande svenska skattesubjekts – fysiska eller juridiska personer – transaktioner med truster.

OECD-modellavtal

Skatteavtalens betydelse avseende trustfrågan med utgångspunkt från OECD:s modellavtal kan diskuteras. Enligt artikel 1 i skatteavtalen sägs att avtalen ska tillämpas på personer som har hemvist i en avtalsslutande stat eller i båda avtalsslutande staterna. I punkt 2 av kommentarerna till artikel 3 sägs, att definitionen av uttrycket ”person” i punkten a) inte är uttömmande och bör förstås i en mycket vidsträckt betydelse. I bilaterala avtal med USA och Canada sägs uttryckligen att ”trust” är en ”person” enligt avtalen. Således synes trusteeen, som träder i trusten ställe, kunna uppfattas såsom ett skattesubjekt (jfr RÅ 2000 ref. 28) enligt i hemlandet gällande intern rätt.

Rättssubjekt

Trusten är enligt engelsk rätt inte någon juridisk person och saknar därför egen rättskapacitet. Trusteen beskattas i särskild ordning för trustegendomen, skilt från trusteeens egna egendom, under förutsättning att trusten är oåterkallelig. Vid utbetalning från trusten till destinatärerna beskattas i regel mottagarna och får då avräkna den av trusten erlagda skatten på det utdelade beloppet.

I USA och Canada utgör trusten som regel en egen juridisk person.

Svensk rätt

I den interna svenska skatterätten bör frågan om trustens rättssubjektivitet avgöras med ledning av hemlandets civilrättsliga regler (DsFi 1984:25, SOU 1988:45 samt RÅ 2000 ref. 28).

I 6 kap. 8 § IL finns en legaldefinition av begreppet utländsk juridisk person:

” Med utländsk juridisk person avses en utländsk association om, enligt lagstiftningen i den stat där association hör hemma,

1. den kan förvärva rättigheter och åta sig skyldigheter,
2. den kan föra talan inför domstolar och andra myndigheter, och
3. de enskilda delägarna inte fritt kan förfoga över associationens förmögenhetsmassa.

Utländska juridiska personer delas in i utländska bolag och andra utländska juridiska personer än utländska bolag.”

En trust torde inte kunna anses utgöra sådan utländsk juridisk person som avses i 6 kap. 8 § IL. Denna bildning kan närmast jämföras med en svensk stiftelsebildning enligt 1 kap. 2 § stiftelselagen (1994:1220), SL, dock är villkoren för en svensk stiftelse enligt SL inte uppfyllda med avseende på att stiftelsen ska vara bildad enligt SL och att förvaltningen ska huvudsakligen utövas i Sverige. Trustförvaltaren, trustee, har vanligen sitt säte eller den huvudsakliga trustförvaltningen i ett land där common law tillämpas.

Vid inkomsttaxeringen uppstår problem vid inkomst- och förmögenhetsbeskattning samt vad avser avkastningsskatt på pensionsmedel och särskild löneskatt på pensionskostnader samt vid arvs- och gåvobeskattning. Därutöver saknas den nödvändiga insyn, kontroll och informationsutbyte, som behövs vid inkomsttaxeringen. Vid en prövning av trustens rättsliga status ska man därför infordra trusterkunden, eventuellt letter of wishes, eventuella sidoavtal varav framgår om en protector är utsedd och dennes faktiska uppdrag och befogenheter samt om och när tillgångar har överförts och på vilket sätt. Jfr. RÅ 1999 not 20

14.5 Beskattningsalternativ

14.5.1 Trusten

Självständig rättsbildning

Frågan är om egendomen kan anses avskild från settlorns förmögenhet på ett sådant sätt, att trusten ska kunna betraktas som en självständig rättsbildning. Detta förutsätter att trusten är oåterkallelig och att settlorn inte på något sätt kan komma i åtnjutande av avkastningen eller egendomen för egen del. Settlorn och beneficiären kan således inte vara en och samma person. Trusten måste alltså vara en private discretionary trust enligt föreliggande praxis eller en public/charitable trust för att

kunna godtas som ett självständigt subjekt enligt svensk skatterätt.

RÅ 2000 ref. 28, vari RR ansett att en överföring av pensionsansvar till en utländsk trust kan ske, synes tyda på att trusten ska bedömas efter de lagar och bestämmelser som gäller i trustens hemland och att trusten således får anses ha rätts-subjektivitet och kan företa rättshandlingar med skatterättslig verkan enligt svensk skatterätt.

Det får dock inte vara fråga om en gåva via trustee som mellanman till tredjeman, en gåva till destinatärerna eller en gåva som inte fullbordad eller en giltig gåvoutfästelse. I dessa fall kommer gåvomottagaren att anses som ägare av egendomen och skattskyldig för avkastningen på egendomen. I dessa fall kan inte en trust anses som något självständigt rättssubjekt.

Om en trust med begränsad varaktighet och med en snäv destinatärskrets föreligger kan möjligen fråga bli om svävande äganderätt. En sådan trust får enligt svenska civilrättsliga bestämmelser – stiftelselagen (1994:1229) – anses motsvara en svensk stiftelse och i sådant fall en familjestiftelse. Om övriga förutsättningar för en discretionary trust är uppfyllda, dvs. att trustförordnandet inte specificerar destinatärernas rätt till trustegendomen utan att trusteesn ges de diskretionära rätten att bestämma på vilket sätt och vem som ska komma i åtnjutande av avkastning och/eller kapital avseende trustegendomen, kan en sådan trust anses utgöra ett självständigt subjekt.

När en discretionary trust med generiskt bestämda (en kategori) förmånstagare föreligger, bör med utgångspunkt från RÅ 2000 ref. 28 (se nedan) ett självständigt subjekt vara för handen.

14.5.2 Inkomstbeskattningen

En utomlands bildad trust som ses som ett självständigt subjekt, beskattas inte i Sverige. I Sverige bosatta beneficiärer/ destinatärer beskattas i sådant fall endast för den mottagna avkastningen såsom inkomst av tjänst, beroende på omständigheterna, motsvarande lön eller periodiskt understöd (RÅ 1942 ref 21, RÅ 1952 ref 31, RÅ 1957 fi 1096).

Anses inte trusten som ett självständigt subjekt, beskattas i Sverige bosatta/hemmahörande beneficiär/destinatär för avkastningen på trustens egendom såsom inkomst av kapital alternativt såsom inkomst av näringsverksamhet (LR Mariestad 2000-02-02, mål nr. 486-1998).

En svensk arbetsgivare kan överföra pensionsutfästelser och pensionsansvar enligt 28 kap. 26 § IL till en discretionary trust (RÅ 2000 ref. 28) med avdragsrätt vid inkomsttaxeringen, oavsett om fråga är om utfästelse för direktpension eller annat tjänstepensionslöfte. När det gäller överlåtna pensionsutfästelser ska dessa avse ett verkligt pensionsändamål och dessutom vara oantastbara utfästelser. En fråga som inte synes ha särskilt belysts i rättsfallet är huruvida löpande avsättningar för årligt intjänad pensionsrätt löpande kan överföras, avseende tidigare överförda pensionsutfästelser. En annan fråga är om RÅ 2000 ref. 28 är tillämpligt på fåmansföretag, när en överföring av pensionsutfästelser avser en eller flera delägare till företaget. Det kan även ifrågasättas om pensionsutfästelser kan upprättas för tidigare anställda och pensionsansvaret härför överlåtas till en trust.

En anställd beskattas såsom för löneförmån vid dagtecknandet (tillgänglig för lyftning) för en av en trust tecknad utländsk tjänstepensionsförsäkring (RÅ 2000 ref. 28), vilken enligt svensk skatterätt anses utgöra en kapitalförsäkring, när det förelåg ett oåterkalleligt förmånstagarförordnande till den anställda. Frågan om den anställda också skulle ha blivit beskattad om ett återkalleligt förmånstagarförordnande skulle ha förelegat, behandlades inte i förevarande fall.

Frågan om och när en anställd skulle kunna beskattas i det fall en trust övertar pensionsutfästelser och inte tecknar någon försäkring är inte heller helt klar.

14.5.3 Förmögenhetsbeskattning

En trust som utgör ett självständigt rättssubjekt, kan inte bli skattskyldig till förmögenhetsskatt. Däremot kan den som har rätt till avkastningen beneficiären/destinatären vara förmögenhetsskattskyldig enligt 8 § 1 och 3 st. SFL. Enligt 8 § 3 st. SFL ska "annat liknande subjekt eller annan tillgångsmassa" anses som familjestiftelse i detta sammanhang prop. 1996/97:117 s. 89). Jfr. LR Mariestad dom 2000-02-02, målnr. 486-1998.

Om rätten till avkastningen eller egendomen i en fixed eller bare trust tillkommer beneficiären/destinatären ska denne enligt 8 § SFL också beskattas för trustens avkastning.

En limbo trust kan inte anses utgöra skattepliktig trust hos en trustee, utan ska beskattas hos settlorn.

14.5.4 Avkastningsskatt

I RÅ 2000 ref. 28 gällde frågan om en anställd skulle anses skattskyldig till avkastningsskatt för en utländsk pensionsförsäkring, som enligt svensk rätt utgör en kapitalförsäkring, och vilken tecknas av en trust, som också är ägare till försäkringen.

I 2 § 1 st. 7 AvPL (i dess lydelse t.o.m. 2001 års taxering) stadgas:

”Svensk juridisk person och i Sverige bosatt fysisk person som innehar

a) kapitalförsäkring som avses i punkt 1 av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen (1928:370) och är meddelad i försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftsställe i Sverige, eller

b) försäkring som anses som pensionsförsäkring enligt sjuttonde stycket av samma anvisningspunkt.”

Då RR förklarat att det inte föreligger skattskyldighet till förmögenhetsskatt, eftersom den anställda inte kan anses såsom ägare till försäkringen vare sig på den grunden att den anställda tecknar försäkringen som ägare eller att den anställda har förfoganderätt till försäkringen, kan inte heller den anställda anses skattskyldig till avkastningsskatt. I förarbetena till lagen, prop. 1995/96:231 specialmotiveringen s. 50 tredje stycket anges:

”Med innehavare av försäkring avses försäkringstagaren eller den som genom bodelning eller, efter försäkringsfall, genom förmånstagarförordnande har rätt att förfoga över försäkringen enligt avtalet.”

Således ska SFL:s bestämmelser och AvPL:s bestämmelser inte tolkas lika utan bestämmelserna vad avser AvPL är mer restriktiva i sin utformning av begreppet innehavare. Rätten till avkastning är således inte ett kriterium för äganderätt likställt med innehavares rätt

Således kan konstateras, att det med hänsyn taget till de skattekonsekvenser en sådan förfoganderätt kommer att medföra torde vara ytterst få fall, där förmånstagaren får en förfoganderätt över en tecknad försäkring, när fråga är om överlåtelse av pensionsansvar.

14.6 Rättspraxis m.m.

RÅ 1942 ref 21

I målet var det fråga om en Life Interest Trust, en form av *Fix Trust*, där angiven förmånstagare under sin livstid rätt till avkastning, dock ej kapitlet. Förmånstagaren var en person X bosatt i Sverige. X förmögenhetsbeskattades inte i Sverige för trustegendomen, utan endast för kapitalvärdet av uppburen avkastning. I domskälen angav RR, att äganderätten till den i USA under särskild förvaltningen ställda egendomen (trust-egendomen) inte tillkom någon här i riket bosatt person.

RÅ 1952 ref 31

I målet var det fråga om en i Danmark testamentariskt bildad stiftelse, vars avkastning skulle fördelas mellan makarnas C:s barn. En dotter F tillika förmånstagare var bosatt i Sverige. F förmögenhetsbeskattades i Sverige endast för ett belopp som motsvarade kapitalvärdet för den under beskattningsåret uppburna avkastningen. I domskälen angav RR, att äganderätten till ifrågavarande kapital inte tillkom någon här i riket bosatt person utan en i Danmark hemmahörande stiftelse.

RÅ 1957 Fi 1096

Samma omständigheter som RÅ 1942 ref 21 ovan.

RÅ 1997 ref 31

I målet behandlas ett förordnande om s.k. fideikommissarisk substitution, innebärande att avkastningen av ett testamenterat kapital ska tillfalla testators systerdotter och efter systerdotterns död hennes barn samt att äganderätten till kapitalet efter barnens död ska tillfalla deras bröstarvingar. Det avsatta kapitalet ansågs utgöra en stiftelse enligt stiftelselagen (1994:1220), IL, vilken var oinskränkt skattskyldig. Avkastning på kapitalet som stiftelsen utbetalar till förmånstagarna ansågs utgöra periodiskt understöd och beskattas under inkomst av tjänst.

RÅ 1999 not 20

Målet avser ett av RSV överklagat förhandsbesked avseende frågor angående inkomst- och förmögenhet med anknytning till en trust belägen på Isle of Man. En utomlands bosatt person X och dennes familj, som tidigare var bosatta i Sverige och nu önskar flytta tillbaka till Sverige. X överväger innan flytten till

Sverige att avsätta pengar till en trust, vars ändamål ska vara att ge ekonomiskt bistånd till behövande i X:s familj, med undantag för X själv, samt släkt i rakt nedstigande led. X ansåg att fråga var om en private discretionary och irrevocable trust.

Frågor ställdes om vem som skulle bli skattskyldig till förmögenhetsskatt, vem som blir skattskyldig för avkastning och realisationsvinster på den till trusten tillskjutna egendomen samt hur beskattning skall ske av den eller de som kan erhålla utdelning från trusten.

I målet var fråga om lagar och bestämmelser om ”The trust law of the Isle of Man”.

SRN ansåg att X inte var skattskyldig till förmögenhetsskatt enligt SFL för trustens tillgångar. Vidare ansåg SRN att avkastning och realisationsvinster avseende trusten egendom ska endast beskattas av förmånstagare som är bosatt i Sverige och uppbär medel från trusten enligt dåvarande 31 § andra stycket e) KL, jämfört med p. 2 anv. 31 § KL (numera 10 kap. 2 § och 10 kap. 6 § samt 11 kap. 47 § IL), dvs. såsom för periodiskt understöd..

SRN, som konstaterade att trusten inte utgjorde någon juridisk person på Isle of man, utgick ifrån en metodik att försöka finna närmas jämförbara svenska rättsfigur och undersöka om reglerna för denna kan tillämpas. SRN fann att trusten närmast var att jämföra med en familjestiftelse, men p.g.a. bestämmelserna för familjestiftelse inte kunde anses som ett svenskt subjekt och således inte kunde beskattas i Sverige, varken till inkomstskatt eller förmögenhetsskatt.

RSV överklagade förhandsbeskedet till Regeringsrätten, som undanröjde SRN:s förhandsbesked och avvisade målet p.g.a. grundläggande oklarheter i ansökningen.

RR:s motivering innebär, att när det finns oklarheter rörande innebörden och effekterna av den ställda frågan i det sökta förhandsbeskedet, ska förhandsbesked ej lämnas. I förevarande mål innebär detta, att det inte med säkerhet kunde konstateras att egendomen på ett definitivt sätt lämnat settlorns förmögenssfär och att inte heller kunnat konstaterats om settlorn inte på något sätt kunnat haft möjlighet att i någon form haft möjlighet att tillgodoföra sig medlen.

RÅ 2000 ref 28

Ett moderbolag i en koncern avsåg att införa en ny pensionsordning för vissa chefstjänstemän. Moderbolaget övervägde att bilda en ”pension trust” av anglosaxisk modell på

Guernsey. Efter medgivande av de anställda skulle kapitalvärdet av intjänade pensionsrätter, vilka skuldförts på konto Avsatt till pensioner i balansräkningen, föras över till trusten för att förvaltas av denna. Skulle avkastningen på trustegendomen i framtiden inte räcka till för täckande av den årliga ökningen av pensionsskulden, kommer koncernbolagen att tillskjuta ytterligare medel till trusten. En trustee skulle förvalta de till trusten överförda medlen, liksom avkastningen av dem. När en anställd slutade sin anställning eller uppnådde pensionsåldern skulle en utländsk pensionsförsäkring tecknas på den anställdes liv med den anställda som oåterkallelig förmånstagare.

Trusten

Den i målet ifrågavarande trusten får hänföras till discretionary trust, eftersom den anställdes fordran vid dödsfall bortfaller och då förmånen av pension inte är knuten till avkastningen på egendomen hos trusten. Trustmedlen ska också tillfalla alla i koncernen (destinatärskretsen), som omfattas av den av moderbolaget införda nya pensionsordningen för vissa cheftjänstemän. För det fall pensionsplanen skulle avvecklas och trusten i samband därmed likvideras, ska samtliga pensionsutfästelser säkerställas med tecknande av försäkringar. För det fall att överskott föreligger vid likvidationstidpunkten ska överskottet gå till en allmännyttig organisation t.ex. Internationella Röda Korset. Någon återbetalning till moderbolaget eller annat bolag inom koncernen kunde ej ske.

Inkomstbeskattningen – företaget

Företaget har avdragsrätt för överföring till trusten av pensionsansvar för pensionsutfästelser avseende de anställda enligt 23 § anv. p. 20 f) 1 st. KL, numera 28 kap. 26 § IL. Regeringsrätten ansåg att moderbolaget definitivt avskiljt sig från de till trusten överförda medlen och ansvaret för den aktuella pensionsutfästelsen överflyttats till trusten..

Inkomstbeskattning – den anställda

Den anställda ansågs erhålla en skattepliktig försäkringsförmån, oåterkalleligt förmånstagarförordnande, vid dagtecknandet av den utländska pensionsförsäkringen motsvarande den av trusten erlagda försäkringspremien och ska beskattas enligt 32 § 1 mom. 1 st. a) KL, nuvarande 11 kapitlet 1 § IL. RR ansåg att beloppet blir tillgängligt för lyftningen enligt 41 § anv.p. 4 KL, numera 10 kap. 8 § IL, vid tecknandet av försäkringen, vilken

betraktades enligt svensk intern rätt såsom en kapitalförsäkring, eftersom villkoren i 58 kap. 5 § IL inte var uppfyllda.

Förmögenhetsskatt

I 8 § 1 st. SFL räknas upp ett antal fall då den som har rätt att nyttja eller uppbära avkastningen av egendomen ska anses som dess ägare när det gäller skattskyldigheten att betala förmögenhetsskatt. I punkten 5 samma paragraf anges att ”den som i övrigt har rätt till avkastning av annans tillgång och som skäligen bör betraktas som tillgångens ägare”.

Regeringsrätten, RR, anförde beträffande skattskyldighet till förmögenhetsskatt för den anställde att den anställdes förmåner enligt den nya pensionsordningen bortfaller om han skulle avlida under sin aktiva tid i X aktiebolag samt att värdet av den försäkring som trusten kan komma att teckna med den anställde som förmånstagare är oberoende av storleken av avkastningen på de av trusten förvaltade medlen. En livförsäkring, som ej utgör svensk pensionsförsäkring eller motsvarande enligt 58 kap. 5 § 1 IL, utgör en skattepliktig tillgång enligt 3 § 1 st. 8 SFL. Den anställde var inte ägare till försäkringen, vilket trusten var, och saknade förfoganderätt över försäkringen (8 § 1 st. 6 SFL). På grund härav ska den anställde inte ta upp försäkringen som tillgång vid inkomsttaxeringen.

Avkastningsskatt

Den anställde har inte ansett vara innehavare av den av trusten förvärvade försäkringen vid tillämpning av 2 § 1 st. 7 AvPL.

LR i Mariestad 2000-02-02, mål nr 486-98

En i USA bosatt person S. hade före sin död upprättat en discretionary trust. Beneficientkretsen är bestämd till S två barn, vilka ska erhålla ett månatligt belopp från trusten under tio år, varefter återstående egendom i trusten ska tillfalla dessa barn. Ett av S barn X är bosatt i Sverige och hade blivit åsatt taxering för trustens inkomster och förmögenhet och överklagade beslutet till LR och angav att arvsskatt hade erlagts i USA.

LR ansåg att fråga i målet var om en ”Fixed trust” eftersom det av trusterkunden framgick vilka förmånstagarna var och då det dessutom framgick hur egendomen skulle utges och till vem egendomen skulle tillfalla. LR betraktade därför X såsom ägare till den förmögenhetsmassa X erhåller avkastningen av.

Inkomsttaxeringen

LR beskattade X för dennes del av trustens löpande avkastning, vinster och annat intäkt som härrör från egendomen, i den mån intäkten inte ska hänföras till näringsverksamhet, såsom inkomst av kapital.

Förmögenhetstaxeringen

LR beskattade X för dennes del av trustegendomen såsom ägare av förmögenheten enligt 8 § 1 och 3 st. SFL och hänvisade till uttalande i prop. 1996/97:117 s. 89.